
Oslo kommune – motpart eller fiende?

FRA FORENINGEN

HANS PETTER AARSETH

president

Legeforeningens forhold til Oslo kommune har vært anstrengt i flere år. Siden Legeforeningen har tilfredsstillende relasjoner til andre forhandlingsmotparter, kan det ikke utelukkende være Legeforeningens skyld at det er slik.

Vi opplever at Oslo kommune på den ene side ønsker å kunne styre de ansatte leger helt etter eget forgodtbefinnende, mens de på den annen side vil at de praktiserende legene skal være undergitt helt vilkårlige privatrettslige avtaler uten noen form for overordnede rammer. Begge deler er for oss like umulig. En ansatt lege må ha mulighet for forutsigbarhet omkring arbeidssted og arbeidsoppgaver. Dette krever også arbeidsmiljøloven. For de praktiserende legene må det være en sammenheng mellom det meget strengt regulerte finansieringssystem de er underkastet og de betingelser som kan stilles for virksomhetsutøvelsen. Det virker ikke som om Oslo kommune vil eller kan forstå disse kjensgjerningene. Vi har to arbeidsrettssaker mot Oslo kommune i år, hvor vi i store trekk har fått medhold.

Rammeavtalen for privat praksis ble i sin tid på vanlig måte sagt opp før utløp for reforhandlinger. Dette er helt normal prosedyre. Istedenfor å innkalle til nye forhandlinger lot Oslo kommune årene gå, for til slutt å hevde at rammeavtalene ikke lenger eksisterte. Kommunen kunne derved fritt stille hvilke vilkår de ville for leger som fikk driftsavtale. At dette var i strid med nasjonale retningslinjer og i strid med de forutsetninger som Stortinget la til grunn ved behandlingen av Odelstingsproposisjon nr. 47 (1996–97) om avtaleløse spesialister, synes ikke å bekymre kommunen. For å tvinge gjennom en rammeavtale for allmennleger måtte Legeforeningen i 1997 gå til omfattende aksjoner med stengte legekontorer og sympatiaksjoner blant sykehuslegene.

Det hører med til historien at den rammeavtale om privat spesialistpraksis som Legeforeningen og Oslo kommune forhandlet frem i forbindelse med nevnte odelstingsproposisjon i 1997, først ble godkjent av de politiske myndigheter i juni 2000. I påvente av slik godkjenning var spesialistenes avtaler midlertidige med den usikkerhet dette byr på med henblikk på investeringer og fremtidig drift.

Når det gjelder tariffoppgjørene, er dessverre ikke bildet lysere. I 1996 måtte Legeforeningen bryte forhandlingene og varsle plassoppsigelse til tross for at det var lagt overordnede nasjonale føringer på legenes inntektsoppgjør det året. Gjennom

politisk press og Riksmeklingsmannens aktivitet kom kommunen til fornuft tre måneder forsinket. I 1998 måtte Akademikerne (og

Legeforeningen) sitte på gangen mens de andre forhandlingssammenslutningene forhandlet. For en gangs skyld hadde Oslo kommune formelt sitt på det tørre. Vi hadde en særavtalerunde som i utgangspunktet gjorde det mulig å følge avtalen i Kommunenes

Sentralforbund, men heller ikke mer.

Ved mellomoppgjøret i 1999 var Akademikerne og Legeforeningen fullverdige forhandlingspartnere også i Oslo. Ved de

sentrale justeringer kunne det konstateres at Oslo kommune ikke var interessert i å gi noe tilbud til Legeforeningens medlemmer. Ved de lokale forhandlinger høsten 1999 er dessverre også erfaringen at Legeforeningens medlemmer i svært liten grad ble tilgodesett av lokale arbeidsgivere. Vi aner et mønster.

Ved årets hovedtariffoppgjør er leger den eneste utdanningsgruppen som ikke har fått økt begynnerlønn. Både i staten og Kommunenes Sentralforbund gikk leger med inntil seks års ansiennitet opp to lønnstrinn. I Oslo var det bare turnuslegene som fulgte KS-modellen, men til gjengjeld har jo ikke Oslo kommune mange turnusleger.

Legeforeningen ble også utestengt fra forhandlingsbordet da en pott på 4 millioner kroner til

avdelingsledere skulle fordeles. Formelt skyldte kommunen på at vi da på det tidspunkt ennå ikke hadde tilsluttet oss Riksmeklingsmannens møtebok. Reelt hadde de likevel ikke tenkt å regne inn bydelsoverleger og avdelingsoverleger som avdelingsledere.

Det største problemet oppstod da vi skulle forhandle særavtaler. Legeforeningen har vært beredt til å levere krav til Oslo kommune siden tidlig i vår. Vi er ikke blitt innkalt til forhandlingsmøte i tide, og de møtene som har vært avtalt, er blitt utsatt av kommunen. Når vi omsider kom til bordet, fikk vi beskjed om at kommunen hadde brukt opp alle sine penger i hovedtariffoppgjøret og ikke hadde noe å tilgodese Legeforeningens særavtaler med. Mønsteret er nå helt tydelig. Oslo kommune ser det ikke som nødvendig og hensiktsmessig å ha et godt forhold til legene. Det må vi ta til etterretning.

Publisert: 20. oktober 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 12. juli 2026.